

Lleis

Llei 12/2022, del 12 de maig, de protocol i cerimonial

Atès que el Consell General en la seva sessió del dia 12 de maig del 2022 ha aprovat la següent:

Llei 12/2022, del 12 de maig, de protocol i cerimonial

Exposició de motius

Arran de l'aprovació de la Constitució, esdevé cada vegada més necessari poder disposar d'una llei que reguli l'ordre de precedència de les autoritats en els diferents actes oficials organitzats per les autoritats, institucions i entitats públiques.

A més, el 2021 el Principat d'Andorra va ser seu i organitzador de la Cimera Iberoamericana, fet que va comportar un important desplegament protocol·lari per acollir caps d'Estat i de Govern, ministres i altres autoritats estrangeres.

En aquest sentit, i a fi i efecte d'harmonitzar els actes, la llei recull els tractaments protocol·laris, l'ús cerimonial dels edificis i dels espais públics, l'establiment per llei de l'ordre tradicional protocol·lari de les parròquies, la rebuda dels coprínceps, les visites oficials d'autoritats estrangeres i una referència a les festes nacionals, a l'ús de la bandera als edificis públics, al dol nacional, al dol oficial i al dol comunal, als funerals d'estat i a l'atorgament de condecoracions.

D'acord amb els preceptes esmentats, la llei diferencia dos tipus d'actes: uns anomenats *oficials* i uns altres anomenats *no oficials*. Els primers disposen d'un règim de precedència específic i els segons estan sotmesos a un procediment comú.

Aquest text s'ha elaborat tenint en compte la Constitució i les lleis, la tradició i també el costum de la pràctica diària al Principat d'Andorra, mantenint presents i representades les principals institucions del nostre país, tot deixant oberta la possibilitat que cada institució o entitat organitzi lliurement la cerimònia tal com consideri.

Així, la llei es limita a preservar una preeminència per a les autoritats, institucions i entitats i l'exclusivitat de reservar les ubicacions de les cerimònies en els respectius espais públics.

Capítol primer. De l'ordre de precedències

Article 1. *Objecte*

Aquesta llei determina l'ordre de precedències en els actes, el seu tractament protocol·lari, la rebuda dels coprínceps i autoritats estrangeres quan entren en territori andorrà, l'ús en les celebracions dels espais i edificis públics, les festes nacionals, el règim de dol nacional, els funerals d'estat i l'atorgament de condecoracions.

Article 2. *Territorialitat*

La llei s'aplica a tot el territori nacional i a les representacions diplomàtiques d'Andorra a l'estranger.

Article 3. *Precedència*

1. En una cerimònia oficial la precedència ve determinada pel càrrec que ocupa l'autoritat que hi assisteix, i en cap cas l'ordre de prelatió ve determinat per les persones.

2. L'ordre es fixa segons els règims de precedències establerts específicament per als actes oficials i pel procediment comú per als actes no oficials.

En cas que sigui impossible l'aplicació de l'ordre establert per aquesta Llei, l'ordre alfabètic dels cognoms s'aplicarà subsidiàriament.

3. Les persones acompanyants o cònjuges no tenen lloc en l'ordre de precedències, excepte el/la cònjuge de S. E. el/la Copríncep/Coprincesa Francès/esa, que ostentarà l'ordre de precedència posterior a aquest/a. Tanmateix, en manifestacions culturals i esportives, les autoritats, institucions i entitats públiques organitzadores poden decidir el lloc on se situen aquestes persones.

No obstant l'exposat en el paràgraf anterior, l'organització d'actes oficials amb autoritats estrangeres tindrà en compte els usos i costums nacionals i internacionals a l'efecte de l'assignació de l'ordre de precedència dels seus/de les seves cònjuges.

4. Cada autoritat, institució o entitat pública, mitjançant els seus/les seves representants, determina el lloc on se celebra la cerimònia i les autoritats convidades.

Article 4. *Classificació dels actes*

1. Els actes oficials es classifiquen en actes oficials de caràcter general i actes oficials de caràcter especial:

a) Són actes oficials de caràcter general, els convocats i organitzats pels coprínceps, pel Consell General, pel Govern, pel Consell Superior de la Justícia, pel Tribunal Constitucional i pels comuns, en ocasió d'esdeveniments nacionals o territorials.

b) Són actes oficials de caràcter especial, els convocats i organitzats per les altres autoritats, institucions i entitats públiques en ocasió d'esdeveniments popis de l'àmbit específic dels seus serveis, funcions o activitats.

2. Els actes no oficials es classifiquen en actes públics no oficials i actes privats:

a) Són actes públics no oficials els convocats i, si escaigués, organitzats per entitats privades oberts a la participació d'altres persones alienes a l'organitzador i amb vocació d'arribar a la societat.

b) Són actes privats els convocats i organitzats per particulars, sense vocació d'arribar a la societat.

Article 5. *Representació*

1. La persona que representi una autoritat superior no disposarà de la precedència de l'autoritat que representa i ocuparà el lloc que li correspongui per la seva pròpia prelació.

2. Queden exceptuats d'aquesta norma:

a) El supòsit de substitució dels coprínceps que estableix l'article 15.1;

b) el/la síndic/a general que és representat/ada pel/per la subsíndic/a general;

c) el/la cap de Govern que és representat/ada pel/per la ministre/a que ostenta el primer lloc de l'ordre que estableixi el Govern;

d) els/les representants personals dels coprínceps que són representats/ades, respectivament, pel/per la secretari/ària general dels Serveis de S. E. el Copríncep Episcopal o pel/per la director/a del Gabinet del/de la Representant Personal de S. E. el/la Copríncep/Coprincesa Francès/esa;

e) els/les presidents/es de grup parlamentari que són representats/ades pels/per les respectius/ives presidents/es suplents;

f) els/les cònsols majors que són representats/ades pels/per les cònsols menors, i

g) el/la cònsol major de Canillo, quan actuï en representació de totes les parròquies, pot fer-se substituir pel/per la cònsol menor de Canillo. En cas d'absència d'aquest/a últim/a, la representació l'ostentarà el/la cònsol major de la següent parròquia segons l'ordre protocol·lari tradicional, i seguint els mateixos criteris de substitució del/de la cònsol major pel/per la cònsol menor establerts a l'inici d'aquesta lletra.

Article 6. *Presidència dels actes*

Els actes són presidits per la màxima autoritat de la institució, ministeri, comissió, departament o entitat pública, entre d'altres, que els organitza.

La presidència és unipersonal, a excepció de la presidència dels coprínceps així com dels actes coorganitzats per dues o més institucions, que és compartida.

Article 7. *Actes convocats pels coprínceps*

L'ordre de precedència dels actes oficials convocats i organitzats pels coprínceps és el següent:

1. Coprínceps (prioritat de precedència de més a menys antiguitat en el càrrec)
2. Cap de Govern
3. Síndic/a general
4. President/a del Consell Superior de la Justícia
5. President/a del Tribunal Constitucional
6. Representants personals dels coprínceps (de més a menys antiguitat en el càrrec)
7. Cònsol major de Canillo, actuant en representació de totes les parròquies
8. Ministres (segons l'ordre establert pel Govern)
9. Consell General:
 - a) Subsíndic/a general
 - b) Presidents/es dels grups parlamentaris (de més a menys nombre de consellers/es generals per grup parlamentari i, en igualtat de condicions, per ordre alfabètic)
 - c) Secretaris/àries de la Sindicatura (essent el/la primer/a el/la que ostenta la secretaria de torn segons estableixi la Sindicatura)
 - d) Presidents/es de les comissions legislatives permanents i altres (segons l'ordre establert en el Reglament del Consell General)
 - e) Presidents/es suplents dels grups parlamentaris (de més a menys nombre de consellers/es generals per grup parlamentari i, en igualtat de condicions, per ordre alfabètic)
 - f) Vicepresidents/es de les comissions legislatives permanents i altres (segons l'ordre establert en el Reglament del Consell General)
 - g) Consellers/es generals (segons ordre alfabètic)
10. Còsols majors (segons l'ordre protocol·lari)
11. Degà/ana del cos diplomàtic
12. Ambaixadors/es:
 - a) Ambaixadors/es acreditats/ades i residents a Andorra (segons l'antiguitat de l'atorgament del plàcet)
 - b) Ambaixadors/es acreditats/ades a Andorra (segons l'antiguitat de l'atorgament del plàcet)
 - c) Ambaixadors/es d'Andorra en activitat que assisteixen, en funció del seu càrrec, als actes on són presents els/les caps d'Estat estrangers/es davant dels/de les quals estan acreditats/ades o els/les membres dels seus governs (segons l'antiguitat de la publicació del decret de nomenament)
 - d) Introducador/a d'ambaixadors/es d'Andorra
13. Membres del Consell Superior de la Justícia:
 - a) Vicepresident/a del Consell Superior de la Justícia

- b) Membre secretari/ària del Consell Superior de la Justícia
- c) Membres del Consell Superior de la Justícia (segons ordre alfabètic)
- 14. Membres del Tribunal Constitucional:
 - a) Vicepresident/a del Tribunal Constitucional
 - b) Magistrats/des del Tribunal Constitucional (segons ordre alfabètic)
- 15. Excoprínceps (de més a menys antiguitat en el càrrec)
- 16. Cònsols menors (segons l'ordre protocol·lari)
- 17. Director/a del Gabinet del/de la Representant Personal de S. E. el/la Copríncep/Coprincesa Francès/esa i secretari/ària general dels Serveis de S. E. el Copríncep Episcopal (de més a menys antiguitat en el càrrec)
- 18. Secretari/ària general del Govern
- 19. Secretari/ària general del Consell General
- 20. Secretari/ària general del Consell Superior de la Justícia
- 21. Cap de Gabinet del/de la Cap de Govern
- 22. Cap de Protocol de Govern
- 23. Ex-caps de Govern (de més a menys antiguitat en el càrrec)
- 24. Exsíndics/iques (de més a menys antiguitat en el càrrec)
- 25. President/a del GESCO
- 26. Secretaris/àries d'Estat (segons l'ordre establert pel Govern)
- 27. Ambaixadors/es d'Andorra (segons l'antiguitat de la publicació del decret de nomenament)
- 28. Consellers/es de Comú (segons l'ordre protocol·lari i, dins d'aquest, per ordre alfabètic)
- 29. President/a del Tribunal Superior de Justícia
- 30. Fiscal general
- 31. President/a del Tribunal de Corts
- 32. President/a del Tribunal de Batlles
- 33. Raonador/a del ciutadà
- 34. Cos consular:
 - a) Cos consular acreditat i resident a Andorra (segons l'antiguitat de la concessió de l'exequàtur que l'autoritza a exercir les seves tasques)
 - b) Cos consular acreditat a Andorra (segons l'antiguitat de la concessió de l'exequàtur que l'autoritza a exercir les seves tasques)
 - c) Cos consular honorari acreditat a Andorra (segons l'antiguitat la concessió de l'exequàtur que l'autoritza a exercir les seves tasques)
- 35. Membres del Tribunal Superior de Justícia (segons l'ordre de prelatió que estableixi el Consell Superior de la Justícia)
- 36. Magistrats/ades del Tribunal de Corts (segons l'ordre de prelatió que estableixi el Consell Superior de la Justícia)
- 37. Batlles (segons l'ordre de prelatió que estableixi el Consell Superior de la Justícia)

38. Fiscal adjunt.

Article 8. Actes convocats pel Consell General

L'ordre de precedència dels actes oficials convocats i organitzats pel Consell General és el següent:

1. Coprínceps (prioritat de precedència de més a menys antiguitat en el càrrec)
2. Síndic/a general
3. Cap de Govern
4. President/a del Consell Superior de la Justícia
5. President/a del Tribunal Constitucional
6. Cònsol major de Canillo, actuant en representació de totes les parròquies
7. Cònsol major de la parròquia on se celebra l'acte, quan aquest és organitzat fora dels edificis institucionals del Consell General. En cas contrari, es passarà a l'autoritat següent d'aquesta llista.
8. Representants personals dels coprínceps (de més a menys antiguitat en el càrrec)
9. Consell General:
 - a) Subsíndic/a general
 - b) Presidents/es dels grups parlamentaris (de més a menys nombre de consellers/es generals per grup parlamentari i, en igualtat de condicions, per ordre alfabètic)
 - c) Secretaris/àries de la Sindicatura (essent el/la primer/a el/la que ostenta la secretaria de torn segons estableixi la Sindicatura)
 - d) Presidents/es de les comissions legislatives permanents i altres (segons l'ordre establert en el Reglament del Consell General)
 - e) Presidents/es suplents dels grups parlamentaris (de més a menys nombre de consellers/es generals per grup parlamentari i, en igualtat de condicions, per ordre alfabètic)
 - f) Vicepresidents/es de les comissions legislatives permanents i altres (segons l'ordre establert en el Reglament del Consell General)
 - g) Consellers/es generals (segons ordre alfabètic)
- 10 Ministres (segons l'ordre establert pel Govern)
11. Cònsols majors (segons l'ordre protocol·lari)
12. Degà/ana del cos diplomàtic
13. Ambaixadors/es:
 - a) Ambaixadors/es acreditats/ades i residents a Andorra (segons l'antiguitat de l'atorgament del plàcet)
 - b) Ambaixadors/es acreditats/ades a Andorra (segons l'antiguitat de l'atorgament del plàcet)
 - c) Ambaixadors/es d'Andorra en activitat que assisteixen, en funció del seu càrrec, als actes on són presents els/les caps d'Estat estrangers/es davant dels/de les quals estan acreditats/ades o els/les membres dels seus governs (segons l'antiguitat de la publicació del decret de nomenament)
 - d) Introducador/a d'ambaixadors/es d'Andorra
14. Membres del Consell Superior de la Justícia:
 - a) Vicepresident/a del Consell Superior de la Justícia
 - b) Membre secretari/ària del Consell Superior de la Justícia

- c) Membres del Consell Superior de la Justícia (segons ordre alfabètic)
- 15. Membres del Tribunal Constitucional:
 - a) Vicepresident/a del Tribunal Constitucional
 - b) Magistrats/des del Tribunal Constitucional (segons ordre alfabètic)
- 16. Excoprínceps (de més a menys antiguitat en el càrrec)
- 17. Cònsols menors (segons l'ordre protocol·lari)
- 18. Secretari/ària general dels Serveis de S. E. el Copríncep Episcopal i director/a del Gabinet del/de la Representant Personal de S. E. el/la Copríncep/Coprincesa Francès/esa (de més a menys antiguitat en el càrrec)
- 19. Secretari/ària general del Consell General
- 20. Secretari/ària general del Govern
- 21. Secretari/ària general del Consell Superior de la Justícia
- 22. Cap de Gabinet del/de la Cap de Govern
- 23. Cap de Protocol de Govern
- 24. Exsíndics/iques (de més a menys antiguitat en el càrrec)
- 25. Ex-caps de Govern (de més a menys antiguitat en el càrrec)
- 26. President/a del GESCO
- 27. Secretaris/àries d'Estat (segons l'ordre establert pel Govern)
- 28. Ambaixadors/es d'Andorra (segons l'antiguitat de la publicació del decret de nomenament)
- 29. Consellers/es de Comú (segons l'ordre protocol·lari i, dins d'aquest, per ordre alfabètic)
- 30. President/a del Tribunal Superior de Justícia
- 31. Fiscal general
- 32. President/a del Tribunal de Corts
- 33. President/a del Tribunal de Batlles
- 34. Raonador/a del ciutadà
- 35. Cos consular:
 - a) Cos consular acreditat i resident a Andorra (segons l'antiguitat de la concessió de l'exequàtur que l'autoritza a exercir les seves tasques)
 - b) Cos consular acreditat a Andorra (segons l'antiguitat de la concessió de l'exequàtur que l'autoritza a exercir les seves tasques)
 - c) Cos consular honorari acreditat a Andorra (segons l'antiguitat de la concessió de l'exequàtur que l'autoritza a exercir les seves tasques)
- 36. Membres del Tribunal Superior de Justícia (segons l'ordre de prelatió que estableixi el Consell Superior de la Justícia)
- 37. Magistrats/ades del Tribunal de Corts (segons l'ordre de prelatió que estableixi el Consell Superior de la Justícia)
- 38. Batlles (segons l'ordre de prelatió que estableixi el Consell Superior de la Justícia)
- 39. Fiscal adjunt.

L'ordre de precedència dels actes del Consell General és d'aplicació a tots els actes convocats pels organismes i institucions dependents del Consell General.

Article 9. Actes convocats pel Govern

L'ordre de precedència dels actes oficials convocats i organitzats pel Govern és el següent:

1. Coprínceps (prioritat de precedència de més a menys antiguitat en el càrrec)
2. Cap de Govern
3. Síndic/a general
4. President/a del Consell Superior de la Justícia
5. President/a del Tribunal Constitucional
6. Cònsol major de Canillo, actuant en representació de totes les parròquies
7. Cònsol major de la parròquia on se celebra l'acte, quan aquest és organitzat fora dels edificis institucionals del Govern. En cas contrari, es passarà a l'autoritat següent d'aquesta llista.
8. Representants personals dels coprínceps (de més a menys antiguitat en el càrrec)
9. Ministres (segons l'ordre establert pel Govern)
10. Consell General:
 - a) Subsíndic/a general
 - b) Presidents/es dels grups parlamentaris (de més a menys nombre de consellers/es generals per grup parlamentari i, en igualtat de condicions, per ordre alfabètic)
 - c) Secretaris/àries de la Sindicatura (essent el/la primer/a el/la que ostenta la secretaria de torn segons estableixi la Sindicatura)
 - d) Presidents/es de les comissions legislatives permanents i altres (segons l'ordre establert en el Reglament del Consell General)
 - e) Presidents/es suplents dels grups parlamentaris (de més a menys nombre de consellers/es generals per grup parlamentari i, en igualtat de condicions, per ordre alfabètic)
 - f) Vicepresidents/es de les comissions legislatives permanents i altres (segons l'ordre establert en el Reglament del Consell General)
 - g) Consellers/es generals (segons ordre alfabètic)
11. Còsols majors (segons l'ordre protocol·lari)
12. Degà/ana del cos diplomàtic
13. Ambaixadors/es:
 - a) Ambaixadors/es acreditats/ades i residents a Andorra (segons l'antiguitat de l'atorgament del plàcet)
 - b) Ambaixadors/es acreditats/ades a Andorra (segons l'antiguitat de l'atorgament del plàcet)
 - c) Ambaixadors/es d'Andorra en activitat que assisteixen, en funció del seu càrrec, als actes on són presents els/les caps d'Estat estrangers/es davant dels/de les quals estan acreditats/ades o els/les membres dels seus governs (segons l'antiguitat de la publicació del decret de nomenament)
 - d) Introducitor/a d'ambaixadors/es d'Andorra
14. Membres del Consell Superior de la Justícia:
 - a) Vicepresident/a del Consell Superior de la Justícia

- b) Membre secretari/ària del Consell Superior de la Justícia
- c) Membres del Consell Superior de la Justícia (segons ordre alfabètic)
- 15. Membres del Tribunal Constitucional:
 - a) Vicepresident/a del Tribunal Constitucional
 - b) Magistrats/des del Tribunal Constitucional (segons ordre alfabètic)
- 16. Excoprínceps (de més a menys antiguitat en el càrrec)
- 17. Cònsols menors (segons l'ordre protocol·lari)
- 18. Director/a del Gabinet del/de la Representant Personal de S. E. el/la Copríncep/Coprincesa Francès/esa i secretari/ària general dels Serveis de S. E. el Copríncep Episcopal (de més a menys antiguitat en el càrrec)
- 19. Secretari/ària general del Govern
- 20. Secretari/ària general del Consell General
- 21. Secretari/ària general del Consell Superior de la Justícia
- 22. Cap de Gabinet del/de la Cap de Govern
- 23. Cap de Protocol de Govern
- 24. Ex-caps de Govern (de més a menys antiguitat en el càrrec)
- 25. Exsíndics/iques (de més a menys antiguitat en el càrrec)
- 26. Secretaris/àries d'Estat (segons l'ordre establert pel Govern)
- 27. Ambaixadors/es d'Andorra (segons l'antiguitat de la publicació del decret de nomenament)
- 28. Consellers/es de Comú (segons l'ordre protocol·lari i, dins d'aquest, per ordre alfabètic)
- 29. President/a del Tribunal Superior de Justícia
- 30. Fiscal general
- 31. President/a del Tribunal de Corts
- 32. President/a del Tribunal de Batlles
- 33. Raonador/a del ciutadà
- 34. Cos consular:
 - a) Cos consular acreditat i resident a Andorra (segons l'antiguitat de la concessió de l'exequàtur que l'autoritza a exercir les seves tasques)
 - b) Cos consular acreditat a Andorra segons l'antiguitat de la concessió de l'exequàtur que l'autoritza a exercir les seves tasques)
 - c) Cos consular honorari acreditat a Andorra segons l'antiguitat de la concessió de l'exequàtur que l'autoritza a exercir les seves tasques)
- 35. Membres del Tribunal Superior de Justícia (segons l'ordre de prelatió que estableixi el Consell Superior de la Justícia)
- 36. Magistrats/ades del Tribunal de Corts (segons l'ordre de prelatió que estableixi el Consell Superior de la Justícia)
- 37. Batlles (segons l'ordre de prelatió que estableixi el Consell Superior de la Justícia)
- 38. Fiscal adjunt.

La precedència interna dels/de les alts càrrecs del Govern ve determinada per aquest. La prelación dels/de les directors/es i assimilats ve determinada per les directrius de cada ministeri.

Article 10. *Actes convocats pel Consell Superior de la Justícia*

L'ordre de precedència dels actes oficials convocats i organitzats pel Consell Superior de la Justícia és el següent:

1. Coprínceps (prioritat de precedència de més a menys antiguitat en el càrrec)
2. Síndic/a general
3. Cap de Govern
4. President/a del Consell Superior de la Justícia
5. President/a del Tribunal Constitucional
6. Cònsol major de Canillo, actuant en representació de totes les parròquies
7. Cònsol major de la parròquia on se celebra l'acte, quan aquest és organitzat fora dels edificis institucionals del Consell Superior de la Justícia. En cas contrari, es passarà a l'autoritat següent d'aquesta llista.
8. Representants personals dels coprínceps (de més a menys antiguitat en el càrrec)
9. Ministre/a encarregat/ada de la Justícia
10. Consell General:
 - a) Subsíndic/a general
 - b) Presidents/es dels grups parlamentaris (de més a menys nombre de consellers/es generals per grup parlamentari i, en igualtat de condicions, per ordre alfabètic)
 - c) Secretaris/àries de la Sindicatura (essent el/la primer/a el/la que ostenta la secretaria de torn segons estableixi la Sindicatura)
 - d) Presidents/es de les comissions legislatives permanents i altres (segons l'ordre establert en el Reglament del Consell General)
 - e) Presidents/es suplents dels grups parlamentaris (de més a menys nombre de consellers/es generals per grup parlamentari i, en igualtat de condicions, per ordre alfabètic)
 - f) Vicepresidents/es de les comissions legislatives permanents i altres (segons l'ordre establert en el Reglament del Consell General)
 - g) Consellers/es generals (segons ordre alfabètic)
11. Ministres (segons l'ordre establert pel Govern)
12. Cònsols majors (segons l'ordre protocol·lari)
13. Degà/ana del cos diplomàtic
14. Ambaixadors/es:
 - a) Ambaixadors/es acreditats/ades i residents a Andorra (segons l'antiguitat de l'atorgament del plàcet)
 - b) Ambaixadors/es acreditats/ades a Andorra (segons l'antiguitat de l'atorgament del plàcet)
 - c) Ambaixadors/es d'Andorra en activitat que assisteixen, en funció del seu càrrec, als actes on són presents els/les caps d'Estat estrangers/es davant dels/de les quals estan acreditats/ades o els/les membres dels seus governs (segons l'antiguitat de la publicació del decret de nomenament l'antiguitat de la seva acreditació)
 - d) Introducador/a d'ambaixadors/es d'Andorra

15. Membres del Consell Superior de la Justícia:
 - a) Vicepresident/a del Consell Superior de la Justícia
 - b) Membre secretari/ària del Consell Superior de la Justícia
 - c) Membres del Consell Superior de la Justícia (segons ordre alfabètic)
16. Membres del Tribunal Constitucional:
 - a) Vicepresident/a del Tribunal Constitucional
 - b) Magistrats/des del Tribunal Constitucional (segons ordre alfabètic)
17. Excoprínceps (de més a menys antiguitat en el càrrec)
18. Cònsols menors (segons l'ordre protocol·lari)
19. Secretari/ària general dels Serveis de S. E. el Copríncep Episcopal i director/a del Gabinet del/de la Representant Personal de S. E. el/la Copríncep/Coprincesa Francès/esa (de més a menys antiguitat en el càrrec)
20. Secretari/ària general del Consell General
21. Secretari/ària general del Govern
22. Secretari/ària general del Consell Superior de la Justícia
23. Cap de Gabinet del/de la Cap de Govern
24. Cap de Protocol de Govern
25. Exsíndics/iques (de més a menys antiguitat en el càrrec)
26. Ex-caps de Govern (de més a menys antiguitat en el càrrec)
27. Secretaris/àries d'Estat (segons l'ordre establert pel Govern)
28. Ambaixadors/es d'Andorra (segons l'antiguitat de la publicació del decret de nomenament)
29. Consellers/es de Comú (segons l'ordre protocol·lari i, dins d'aquest, per ordre alfabètic)
30. President/a del Tribunal Superior de Justícia
31. Fiscal general
32. President/a del Tribunal de Corts
33. President/a del Tribunal de Batlles
34. Raonador/a del ciutadà
35. Cos consular:
 - a) Cos consular acreditat i resident a Andorra (segons l'antiguitat de la concessió de l'exequàtur que l'autoritza a exercir les seves tasques)
 - b) Cos consular acreditat a Andorra (segons l'antiguitat de la concessió de l'exequàtur que l'autoritza a exercir les seves tasques)
 - c) Cos consular honorari acreditat a Andorra (segons l'antiguitat de la concessió de l'exequàtur que l'autoritza a exercir les seves tasques)
36. Membres del Tribunal Superior de Justícia (segons l'ordre de prelatió que estableixi el Consell Superior de la Justícia)
37. Magistrats/ades del Tribunal de Corts (segons l'ordre de prelatió que estableixi el Consell Superior de la Justícia)

38. Batlles (segons l'ordre de prelació que estableixi el Consell Superior de la Justícia)
39. Fiscal adjunt.

Article 11. *Actes convocats pel Tribunal Constitucional*

L'ordre de precedència dels actes oficials convocats i organitzats pel Tribunal Constitucional és el següent:

1. Coprínceps (prioritat de precedència de més a menys antiguitat en el càrrec)
2. Síndic/a general
3. Cap de Govern
4. President/a del Consell Superior de la Justícia
5. President/a del Tribunal Constitucional
6. Cònsol major de Canillo, actuant en representació de totes les parròquies
7. Cònsol major de la parròquia on se celebra l'acte, quan aquest és organitzat fora dels edificis institucionals del Tribunal Constitucional. En cas contrari, es passarà a l'autoritat següent d'aquesta llista.
8. Representants personals dels coprínceps (de més a menys antiguitat en el càrrec)
9. Ministre/a encarregat/ada de la Justícia
10. Consell General:
 - a) Subsíndic/a general
 - b) Presidents/es dels grups parlamentaris (de més a menys nombre de consellers/es generals per grup parlamentari i, en igualtat de condicions, per ordre alfabètic)
 - c) Secretaris/àries de la Sindicatura (essent el/la primer/a el/la que ostenta la secretaria de torn segons estableixi la Sindicatura)
 - d) Presidents/es de les comissions legislatives permanents i altres (segons l'ordre establert en el Reglament del Consell General)
 - e) Presidents/es suplents dels grups parlamentaris (de més a menys nombre de consellers/es generals per grup parlamentari i, en igualtat de condicions, per ordre alfabètic)
 - f) Vicepresidents/es de les comissions legislatives permanents i altres (segons l'ordre establert en el Reglament del Consell General)
 - g) Consellers/es generals (segons ordre alfabètic)
11. Ministres (segons l'ordre establert pel Govern)
12. Cònsols majors (segons l'ordre protocol·lari)
13. Degà/ana del cos diplomàtic
14. Ambaixadors/es:
 - a) Ambaixadors/es acreditats/ades i residents a Andorra (segons l'antiguitat de l'atorgament del plàcet)
 - b) Ambaixadors/es acreditats/ades a Andorra (segons l'antiguitat de l'atorgament del plàcet)
 - c) Ambaixadors/es d'Andorra en activitat que assisteixen, en funció del seu càrrec, als actes on són presents els/les caps d'Estat estrangers/es davant dels/de les quals estan acreditats/ades o els/les membres dels seus governs (segons l'antiguitat de la publicació del decret de nomenament)
 - d) Introducitor/a d'ambaixadors/es d'Andorra
15. Membres del Consell Superior de la Justícia:

- a) Vicepresident/a del Consell Superior de la Justícia
 - b) Membre secretari/ària del Consell Superior de la Justícia
 - c) Membres del Consell Superior de la Justícia (segons ordre alfabètic)
16. Membres del Tribunal Constitucional:
- a) Vicepresident/a del Tribunal Constitucional
 - b) Magistrats/des del Tribunal Constitucional (segons ordre alfabètic)
17. Excoprínceps (de més a menys antiguitat en el càrrec)
18. Cònsols menors (segons l'ordre protocol·lari)
19. Director/a del Gabinet del/de la Representant Personal de S. E. el/la Copríncep/Coprincesa Francès/esa i secretari/ària general dels Serveis de S. E. el Copríncep Episcopal (de més a menys antiguitat en el càrrec)
20. Secretari/ària general del Consell General
21. Secretari/ària general del Govern
22. Secretari/ària general del Consell Superior de la Justícia
23. Cap de Gabinet del/de la Cap de Govern
24. Cap de Protocol de Govern
25. Exsíndics/iques (de més a menys antiguitat en el càrrec)
26. Ex-caps de Govern (de més a menys antiguitat en el càrrec)
27. Secretaris/àries d'Estat (segons l'ordre establert pel Govern)
28. Ambaixadors/es d'Andorra (segons l'antiguitat de la publicació del decret de nomenament)
29. Consellers/es de Comú (segons l'ordre protocol·lari i, dins d'aquest, per ordre alfabètic)
30. President/a del Tribunal Superior de Justícia
31. Fiscal general
32. President/a del Tribunal de Corts
33. President/a del Tribunal de Batlles
34. Raonador/a del ciutadà
35. Cos consular:
- a) Cos consular acreditat i resident a Andorra (segons l'antiguitat de la concessió de l'exequàtur que l'autoritza a exercir les seves tasques)
 - b) Cos consular acreditat a Andorra (segons l'antiguitat de la concessió de l'exequàtur que l'autoritza a exercir les seves tasques)
 - c) Cos consular honorari acreditat a Andorra (segons l'antiguitat de la concessió de l'exequàtur que l'autoritza a exercir les seves tasques)
36. Membres del Tribunal Superior de Justícia (segons l'ordre de prelatió que estableixi el Consell Superior de la Justícia)
37. Magistrats/ades del Tribunal de Corts (segons l'ordre de prelatió que estableixi el Consell Superior de la Justícia)
38. Batlles (segons l'ordre de prelatió que estableixi el Consell Superior de la Justícia)

39. Fiscal adjunt.

Article 12. *Actes convocats pels comuns*

L'ordre de precedència dels actes oficials convocats i organitzats pels comuns és el següent:

1. Coprínceps (prioritat de precedència de més a menys antiguitat en el càrrec)
2. Cap de Govern
3. Síndic/a general
4. President/a del Consell Superior de la Justícia
5. President/a del Tribunal Constitucional
6. Representants personals dels coprínceps (de més a menys antiguitat en el càrrec)
7. Cònsol major de la parròquia on se celebra l'acte
8. Cònsol menor de la parròquia on se celebra l'acte
9. Ministres de la parròquia on se celebra l'acte (segons l'ordre establert pel Govern)
10. Consellers/eres generals de la parròquia on se celebra l'acte (segons l'ordre establert pel Consell General)
11. Ministres (segons l'ordre establert pel Govern)
12. Consell General:
 - a) Subsíndic/a general
 - b) Presidents/es dels grups parlamentaris (de més a menys nombre de consellers/es generals per grup parlamentari i, en igualtat de condicions, per ordre alfabètic)
 - c) Secretaris/àries de la Sindicatura (essent el/la primer/a el/la que ostenta la secretaria de torn segons estableixi la Sindicatura)
 - d) Presidents/es de les comissions legislatives permanents i altres (segons l'ordre establert en el Reglament del Consell General)
 - e) Presidents/es suplents dels grups parlamentaris (de més a menys nombre de consellers/es generals per grup parlamentari i, en igualtat de condicions, per ordre alfabètic)
 - f) Vicepresidents/es de les comissions legislatives permanents i altres (segons l'ordre establert en el Reglament del Consell General)
 - g) Consellers/es generals (segons ordre alfabètic)
13. Còsols majors d'altres parròquies (segons l'ordre protocol·lari)
14. Degà/ana del cos diplomàtic
15. Ambaixadors/es:
 - a) Ambaixadors/es acreditats/ades i residents a Andorra (segons l'antiguitat de l'atorgament del plàcet)
 - b) Ambaixadors/es acreditats/ades a Andorra (segons l'antiguitat de l'atorgament del plàcet)
 - c) Ambaixadors/es d'Andorra en activitat que assisteixen, en funció del seu càrrec, als actes on són presents els/les caps d'Estat estrangers/es davant dels/de les quals estan acreditats/ades o els/les membres dels seus governs (segons l'antiguitat de la publicació del decret de nomenament)
 - d) Introducitor/a d'ambaixadors/es d'Andorra
16. Membres del Consell Superior de la Justícia:
 - a) Vicepresident/a del Consell Superior de la Justícia

- b) Membre secretari/ària del Consell Superior de la Justícia
- Membres del Consell Superior de la Justícia (segons ordre alfabètic)
17. Membres del Tribunal Constitucional:
- a) Vicepresident/a del Tribunal Constitucional
 - b) Magistrats/des del Tribunal Constitucional (segons ordre alfabètic)
18. Excoprínceps (de més a menys antiguitat en el càrrec)
19. Cònsols menors d'altres parròquies (segons l'ordre protocol·lari)
20. Secretari/ària general dels Serveis de S. E. el Copríncep Episcopal i director/a del Gabinet del/de la Representant Personal de S. E. el/la Copríncep/Coprincesa Francès/esa (de més a menys antiguitat en el càrrec)
21. Consellers/es de Comú de la parròquia on se celebra l'acte:
- a) Conseller/a major
 - b) Conseller/a menor
 - c) Resta de consellers/es de Comú (segons ordre alfabètic)
22. Secretari/ària general del Govern
23. Secretari/ària general del Consell General
24. Secretari/ària general del Consell Superior de la Justícia
25. Secretari/ària general del Comú de la parròquia on es celebra l'acte
26. Cap de Gabinet del/de la Cap de Govern
27. Cap de Protocol de Govern
28. Ex-caps de Govern (de més a menys antiguitat en el càrrec)
29. Exsíndics/iques (de més a menys antiguitat en el càrrec)
30. Secretaris/àries d'Estat (segons l'ordre establert pel Govern)
31. Ambaixadors/es d'Andorra (segons l'antiguitat de la publicació del decret de nomenament)
32. Consellers/es de Comú d'altres parròquies (segons l'ordre protocol·lari i, dins d'aquest, per ordre alfabètic)
33. Secretari/ària general del comú on se celebra l'acte
34. President/a del Tribunal Superior de Justícia
35. Fiscal general
36. President/a del Tribunal de Corts
37. President/a del Tribunal de Batlles
38. Raonador/a del ciutadà
39. Cos consular:
- a) Cos consular acreditat i resident a Andorra (segons l'antiguitat de la concessió de l'exequàtur que l'autoritza a exercir les seves tasques)
 - b) Cos consular acreditat a Andorra (segons l'antiguitat de la concessió de l'exequàtur que l'autoritza a exercir les seves tasques)
 - c) Cos consular honorari acreditat a Andorra (segons l'antiguitat de la concessió de l'exequàtur que l'autoritza a exercir les seves tasques)

40. Membres del Tribunal Superior de Justícia (segons l'ordre de prelación que estableixi el Consell Superior de la Justícia)
41. Magistrats/ades del Tribunal de Corts (segons l'ordre de prelación que estableixi el Consell Superior de la Justícia)
42. Batlles (segons l'ordre de prelación que estableixi el Consell Superior de la Justícia)
43. Fiscal adjunt.

La precedència interna dels/de les alts càrrecs dels comuns ve determinada per aquests. La prelación dels/de les directors/es i assimilats ve determinada per les directrius de cada comú.

Article 13. *Actes no oficials o procediment comú*

Els actes no oficials són presidits per les persones fundadores o organitzadores de l'acte. En els actes privats no és d'obligació l'aplicació d'aquesta Llei.

L'ordre de precedència dels actes no oficials és el següent:

1. Coprínceps (prioritat de precedència de més a menys antiguitat en el càrrec)
2. Cap de Govern
3. Síndic/a general
4. President/a del Consell Superior de la Justícia
5. President/a del Tribunal Constitucional
6. Representants personals dels coprínceps (de més a menys antiguitat en el càrrec)
7. Cònsol major de la parròquia on se celebra l'acte
8. Ministre/a encarregat/ada de la matèria objecte de l'acte
9. Ministres (segons l'ordre establert pel Govern)
10. Consell General:
 - a) Subsíndic/a general
 - b) Presidents/es dels grups parlamentaris (de més a menys nombre de consellers/es generals per grup parlamentari i, en igualtat de condicions, per ordre alfabètic)
 - c) Secretaris/àries de la Sindicatura (essent el/la primer/a el/la que ostenta la secretaria de torn segons estableixi la Sindicatura)
 - d) Presidents/es de les comissions legislatives permanents i altres (segons l'ordre establert en el Reglament del Consell General)
 - e) Presidents/es suplents dels grups parlamentaris (de més a menys nombre de consellers/es generals per grup parlamentari i, en igualtat de condicions, per ordre alfabètic)
 - f) Vicepresidents/es de les comissions legislatives permanents i altres (segons l'ordre establert en el Reglament del Consell General)
 - g) Consellers/es generals (segons ordre alfabètic)
11. Cònsols majors (segons l'ordre protocol·lari)
12. Degà/ana del cos diplomàtic
13. Ambaixadors/es:
 - a) Ambaixadors/es acreditats/ades i residents a Andorra (segons l'antiguitat de l'atorgament del plàcet)

- b) Ambaixadors/es acreditats/ades a Andorra (segons l'antiguitat de l'atorgament del plàcet)
 - c) Ambaixadors/es d'Andorra (segons l'antiguitat de la publicació del decret de nomenament)
 - d) Introductor/a d'ambaixadors/es d'Andorra
14. Membres del Consell Superior de la Justícia:
- a) Vicepresident/a del Consell Superior de la Justícia
 - b) Membre secretari/ària del Consell Superior de la Justícia
 - c) Membres del Consell Superior de la Justícia (segons ordre alfabètic)
15. Membres del Tribunal Constitucional:
- a) Vicepresident/a del Tribunal Constitucional
 - b) Magistrats/des del Tribunal Constitucional (segons ordre alfabètic)
16. Excoprínceps (de més a menys antiguitat en el càrrec)
17. Cònsols menors (segons l'ordre protocol·lari)
18. Director/a del Gabinet del/de la Representant Personal de S. E. el/la Copríncep/Coprincesa Francès/esa i secretari/ària general dels Serveis de S. E. el Copríncep Episcopal (de més a menys antiguitat en el càrrec)
19. Secretari/ària general del Govern
20. Secretari/ària general del Consell General
21. Secretari/ària general del Consell Superior de la Justícia
22. Cap de Gabinet del/de la Cap de Govern
23. Cap de Protocol de Govern
24. Ex-caps de Govern (de més a menys antiguitat en el càrrec)
25. Exsíndics/iques (de més a menys antiguitat en el càrrec)
26. Secretaris/àries d'Estat (segons l'ordre establert pel Govern)
27. Ambaixadors/es d'Andorra (segons l'antiguitat de la publicació del decret de nomenament)
28. Consellers/es de Comú (segons l'ordre protocol·lari i, dins d'aquest, per ordre alfabètic)
29. President/a del Tribunal Superior de Justícia
30. Fiscal general
31. President/a del Tribunal de Corts
32. President/a del Tribunal de Batlles
33. Raonador/a del ciutadà
34. Cos consular:
- a) Cos consular acreditat i resident a Andorra (segons l'antiguitat de la concessió de l'exequàtur que l'autoritza a exercir les seves tasques)
 - b) Cos consular acreditat a Andorra (segons l'antiguitat de la concessió de l'exequàtur que l'autoritza a exercir les seves tasques)
 - c) Cos consular honorari acreditat a Andorra (segons l'antiguitat de la concessió de l'exequàtur que l'autoritza a exercir les seves tasques)

35. Membres del Tribunal Superior de Justícia (segons l'ordre de prelatió que estableixi el Consell Superior de la Justícia)
36. Magistrats/ades del Tribunal de Corts (segons l'ordre de prelatió que estableixi el Consell Superior de la Justícia)
37. Batlles (segons l'ordre de prelatió que estableixi el Consell Superior de la Justícia)
38. Fiscal adjunt.

Capítol segon. De la visita oficial dels coprínceps i de la rebuda de les autoritats estrangeres en territori nacional

Article 14. *Visita oficial dels coprínceps*

1. Quan es produeix una visita de caràcter oficial d'un/a copríncep/copríncesa, el/la síndic/a general i el/la cap de Govern el/la reben al primer punt del país on arriba.
2. Quan es produeix, de manera simultània, l'entrada en territori nacional dels dos coprínceps en visita de caràcter oficial, un/a dels dos coprínceps és rebut/uda pel/per la síndic/a general i l'altre/a és rebut/uda pel/per la cap de Govern al primer punt del país on arriben.
3. Quan un/a copríncep/copríncesa visita una parròquia en caràcter oficial, és rebut/uda pels cònsols de la parròquia, al lloc d'aquesta parròquia que determinin. Si el/la cap de Govern o el/la síndic/a general participen en la visita, se sumaran a la rebuda.

Article 15. *Rebuda d'autoritats estrangeres*

1. A l'entrada en territori nacional d'un/a cap d'Estat en visita de caràcter oficial, aquest/a és rebut/uda pels coprínceps al primer punt del país on arriba. En cas d'absència d'un dels coprínceps, aquest/a és substituït/ida pel seu/la seva representant personal, tal com ho estableix l'article 5.
2. Quan es produeix la visita simultània de diversos/es caps d'Estat, i en aquells altres supòsits no previstos en els apartats d'aquest article, és el Govern, escoltats els Serveis de SS. EE. els Coprínceps, qui determina les autoritats que els/les reben.
3. A l'entrada en territori nacional d'autoritats d'òrgans legislatius en visita de caràcter oficial, és la Sindicatura qui determina les autoritats que les reben.
4. A l'entrada en territori nacional d'autoritats d'òrgans executius en visita de caràcter oficial, és el Govern qui determina les autoritats que les reben.
5. A l'entrada en territori nacional d'autoritats d'òrgans judicials en visita de caràcter oficial, és el Consell Superior de la Justícia qui determina les autoritats que les reben.

Capítol tercer. De l'ús cerimonial dels edificis públics

Article 16. *Ús dels edificis del Consell General*

L'ús dels edificis del Consell General, de la Casa de la Vall i els seus entorns, així com de la sala del Consell General al Santuari de Ntra. Sra. de Meritxell és exclusiu del Consell General. La seva utilització per part d'altres autoritats, institucions i entitats públiques i privades està sotmesa a la prèvia autorització de la Sindicatura.

Article 17. *Ús dels edificis del Govern*

L'ús dels diferents edificis de l'Administració general és exclusiu del Govern. La seva utilització per part d'altres autoritats, institucions i entitats públiques i privades se sotmet a la prèvia autorització d'aquest.

A aquest efecte, els espais de les ambaixades d'Andorra a l'estranger s'assimilen als edificis del Govern.

Article 18. *Ús dels edificis de l'Administració de justícia*

L'ús dels edificis de l'Administració de justícia en general és exclusiu de l'Administració de justícia i del Consell Superior de la Justícia, i està sota l'autoritat del Consell Superior de la Justícia.

Article 19. *Ús dels edificis comunals*

L'ús dels diferents edificis de l'Administració comunal és exclusiu de cada comú. La seva utilització per part d'altres autoritats, institucions o entitats públiques i privades se sotmet a la prèvia autorització del comú corresponent.

Article 20. *Presència de la bandera nacional als edificis públics*

La bandera d'Andorra haurà de ser present a l'exterior i ocupar el lloc preferent a l'interior de tots els edificis de titularitat pública, inclosos els espais a l'estranger.

Capítol quart. Del tractament de les autoritats

Article 21. *Tractament*

1. El tractament de les autoritats és el següent:

Coprínceps: Excel·lentíssim/a Senyor/a

Síndic/a general, subsíndic/a general i consellers/es generals: Molt Il·lustre Senyor/a

Cap de Govern i ministres: Molt Il·lustre Senyor/a

President/a i membres del Consell Superior de la Justícia: Molt Il·lustre Senyor/a

President/a i membres del Tribunal Constitucional: Molt Il·lustre Senyor/a

Representants personals dels coprínceps: Molt Il·lustre Senyor/a

Cònsols i consellers/es de Comú: Honorable Senyor/a

Alts càrrecs de Govern: Il·lustre Senyor/a

Ambaixadors/es: Excel·lentíssim/a Senyor/a

President/a i membres del Tribunal Superior de Justícia: Il·lustre Senyor/a

Fiscal general i fiscal adjunt/a: Magnífic/a Senyor/a

President/a i membres del Tribunal de Corts: Il·lustre Senyor/a

Cos consular: Il·lustre Senyor/a

Batles: Honorable Senyor/a

Resta d'autoritats: Distingit/ida Senyor/a

2. Les institucions no tenen tractament protocol·lari.

Capítol cinquè. Ordre protocol·lari de les parròquies

Article 22. *Ordre protocol·lari de les parròquies*

Als efectes de protocol, l'ordre de les parròquies és el que s'estableix als articles 1.5 i 2.3 de la Constitució; és a dir, Canillo, Encamp, Ordino, la Massana, Andorra la Vella, Sant Julià de Lòria i Escaldes-Engordany, essent Andorra la Vella la capital del país.

Capítol sisè. De les festes nacionals

Article 23. *Festes nacionals*

Són festes nacionals el 14 de març, Dia de la Constitució, i el 8 de setembre, Dia de Meritxell.

Capítol setè. Del dol i funerals d'estat

Article 24. *Dol nacional i dol oficial*

1. El Govern declara per decret el dol nacional i el dol oficial, la seva durada i el seu àmbit.
2. Dol nacional
 - a) El dol nacional es declara per la defunció dels caps d'Estat, del/de la síndic/a general, del/de la cap de Govern i dels/de les antics/igues caps d'Estat, i la seva durada és de tres dies.
 - b) El dol nacional es declara també per la defunció dels/de les ex-síndics/iques generals i ex-caps de Govern, i la seva durada és de dos dies.
3. Dol oficial

El dol oficial es declara per la defunció d'altres autoritats en actiu, de personalitats o per algun esdeveniment d'excepcional rellevància, i la seva durada és d'un màxim de dos dies.

4. Durant el dol nacional i el dol oficial, no es poden celebrar altres cerimònies públiques que no siguin les funeràries, a excepció de les festes nacionals. En senyal de dol les banderes exteriors dels edificis oficials romandran durant aquests dies a mig pal i les banderes interiors portaran un crespó negre.

Article 25. *Dol comunal*

1. El Consell de Comú declara per edicte el dol comunal i el seu àmbit.
2. El dol comunal es declara per la defunció de personalitats d'important rellevància de la parròquia, així com esdeveniments excepcionals, i la seva durada és d'un dia.
3. Durant el dol comunal no es poden celebrar altres cerimònies públiques d'àmbit comunal a la parròquia que no siguin les funeràries. En senyal de dol les banderes exteriors dels edificis de l'administració comunal romandran a mig pal i les banderes interiors portaran un crespó negre.

Article 26. *Funerals d'estat*

1. Tenen caràcter de funeral d'estat les exèquies de les persones que han ostentat els càrrecs de cap d'Estat, de síndic/a general i de cap de Govern.
2. El Govern pot decidir el caràcter de funeral d'estat per les exèquies d'altres persones per motiu de la seva transcendència o rellevància pública.
3. Quan s'organitzi un funeral d'estat, i si la família o hereus/eves no manifesten el contrari, es procedirà tal com segueix, quan procedeixi:
 - a) Dos/dues agents del Cos de Policia custodiaran la porta de l'espai on es faci la vetlla.
 - b) Dos/dues agents del Cos de Policia rebran el fèretre a la porta de l'espai on se celebri el funeral d'estat.
 - c) El fèretre serà acompanyat en tot moment (en tots els recorreguts necessaris) per agents del Cos de Policia.
 - d) El fèretre entrarà a l'espalla d'agents del Cos de Policia.
 - e) El fèretre serà cobert amb una bandera d'Andorra.
 - f) A l'espai on es faci la vetlla i a l'espai on se celebri el funeral hi haurà una bandera d'Andorra amb pal i crespó negre, en un lloc visible.
 - g) Es reservarà l'espai més preminent per a la família del/de la difunt/a.
 - h) El departament de protocol de la institució a què l'autoritat va pertànyer o, subsidiàriament, el Departament de Protocol de Govern, donarà suport a l'acte i, a tots els efectes, completarà les mancances que puguin sorgir.

Capítol vuitè. Condecoracions

Article 27. *Fons honorum*

1. Correspon a l'Estat el fons honorum per a la creació i l'atorgament de condecoracions.
2. Els comuns, de manera conjunta, estableixen per via reglamentària els honors i distincions atorgats en l'àmbit local.
3. El caràcter de totes les distincions atorgades al Principat d'Andorra és exclusivament honorífic.

Article 28. *Cancelleria Nacional*

1. Es crea la Cancelleria Nacional, que depèn -a tots els efectes- del ministeri encarregat dels afers exteriors.
2. La Cancelleria Nacional és l'òrgan encarregat de l'harmonització, l'organització, el registre, la gestió, l'adquisició i la tramitació de les condecoracions andorranes.
3. El/la ministre/a encarregat/ada dels afers exteriors ostenta la màxima autoritat de la Cancelleria Nacional. El/la ministre/a pot delegar alguna o totes les seves funcions en membres del seu Ministeri.
4. Correspon al Govern establir per via reglamentària l'organització, les funcions i el funcionament de la Cancelleria Nacional.
5. El pressupost de la Cancelleria Nacional és a càrrec de Govern.

Article 29. *Registre de Condecoracions*

1. Es crea el Registre de Condecoracions, que és gestionat per la Cancelleria Nacional i és de consulta pública.
2. Figuren al Registre de Condecoracions aquelles insígnies atorgades pel Principat d'Andorra a ciutadans/anes andorrans/anes i estrangers/eres, així com les condecoracions estrangeres atorgades a ciutadans/anes andorrans/anes.
3. Correspon al Govern establir per via reglamentària l'organització, les funcions i el funcionament del Registre de Condecoracions.

Article 30. *Port de les condecoracions*

L'ordre de precedència pel port de condecoracions és el següent:

- a) Creu dels Set Braços
- b) Orde de Carlemany
- c) Creus nacionals
- d) Medalles nacionals
- e) Medalles comunals
- f) Medalles commemoratives nacionals
- g) Ordes estrangers
- h) Creus estrangeres
- i) Medalles nacionals estrangeres
- j) Medalles locals estrangeres
- k) Medalles commemoratives estrangeres

Article 31. *Creu dels Set Braços*

1. Es crea la distinció de la Creu dels Set Braços, que és de grau únic i es constitueix com la condecoració de més alt rang del Principat d'Andorra.

2. Aquesta distinció reconeix les persones -en vida o a títol pòstum-, institucions o entitats nacionals o estrangeres que s'hagin distingit de manera extraordinària per la seva dedicació, constància i esperit d'iniciativa contribuint significativament al benefici del Principat d'Andorra, en la seva promoció econòmica, social, divulgació científica, històrica o cultural tant al Principat com a l'exterior, o per fets de marcada transcendència, entre d'altres.

3. Quan l'atorgament recaigui en una persona jurídica que tingui reconegut l'ús de banderes, consistirà en una Corbata d'Honor.

4. Quan l'atorgament recaigui en una persona jurídica que no tingui reconegut l'ús de banderes, o a una persona a títol pòstum, consistirà en una Placa d'Honor.

Article 32. *Consell de la Creu dels Set Braços*

1. Es crea el Consell de la Creu dels Set Braços, format pels coprínceps -que el copresideixen-, el/la síndic/a general, el/la cap de Govern i un/a ciutadà/ana andorrà/ana elegit/ida pels quatre primers per un període de quatre anys.

El/la ministre/a encarregat/ada dels afers exteriors assisteix com a secretari/a, amb veu però sense vot.

Els càrrecs institucionals abans esmentats podran delegar les seves funcions com a membres del Consell de la Creu dels Set Braços en un/a representant.

2. El Consell de la Creu dels Set Braços és l'òrgan decisor i de govern de la distinció de la Creu dels Set Braços.

3. El Consell de la Creu dels Set Braços aprova, per majoria simple, els estatuts, l'organització i el reglament de funcionament, els criteris d'atorgament i de restricció d'atorgaments, i els símbols i les insígnies, entre d'altres, de la Creu dels Set Braços, que són publicats en el *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra* en forma de decret.

4. El pressupost del Consell de la Creu dels Set Braços i de la seva activitat és a càrrec de Govern.

Article 33. *Atorgament de la Creu dels Set Braços*

1. El Consell de la Creu dels Set Braços atorga, com a mínim una vegada cada dos anys, una distinció de la Creu dels Set Braços.

2. La concessió ha de ser motivada, havent de figurar els mèrits i les circumstàncies del candidat/a i la documentació acreditativa en l'expedient corresponent, i es publicarà en el *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra* en forma de decret.

3. Un cop aprovat l'atorgament, la Cancelleria Nacional n'expedeix el títol corresponent, degudament numerat, signat i segellat.

4. Reben la distinció de forma automàtica els/les coprínceps/coprínceses, els/les ex-síndics/iques generals i els/les ex-caps de Govern, publicant-se en el *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra* en forma de decret.

Article 34. *Revocació de la Creu dels Set Braços*

Les distincions de la Creu dels Set Braços poden ser revocades pel Consell de la Creu dels Set Braços quan existeixin fets provats i motivats sobre la conducta poc honorable, pública o privada, de la persona distingida.

Article 35. *Orde de Carlemany*

1. La distinció de l'Orde de Carlemany té com a objecte reconèixer els mèrits de les persones -en vida o a títol pòstum-, institucions o entitats nacionals o estrangers que hagin realitzat serveis rellevants a l'Estat andorrà o a la societat en general.

2. L'atorgament d'aquesta distinció té caràcter exclusivament honorífic.

Article 36. *Organització i govern de l'Orde de Carlemany*

Correspon al Govern establir, per via reglamentària, els estatuts, l'organització i el reglament de funcionament, els criteris d'atorgament i de restricció d'atorgaments, i els graus, els símbols i les insígnies, entre d'altres, de l'Orde de Carlemany.

Article 37. *Atorgament de l'Orde de Carlemany*

1. El Govern atorga, com a mínim una vegada a l'any, l'Orde de Carlemany.
2. La concessió ha de ser motivada, havent de figurar el grau, els mèrits i les circumstàncies del candidat/a i es publicarà en el *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra* en forma de decret.
3. Un cop aprovat l'atorgament, la Cancelleria Nacional n'expedeix el títol corresponent, degudament numerat, signat i segellat.
4. Reben la distinció de forma automàtica el/la síndic/ca general, el/la cap de Govern i el/la ministre/a encarregat/da dels afers exteriors, publicant-se en el *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra* en forma de decret.

Article 38. *Revocació de l'Orde de Carlemany*

La distinció de l'Orde de Carlemany pot ser revocada pel Govern quan existeixin fets provats i motivats sobre la conducta poc honorable, pública o privada, de la persona distingida.

Disposició final primera. Desenvolupament reglamentari

El Govern ha d'aprovar les normes reglamentàries necessàries per al desenvolupament d'aquesta Llei en el termini màxim de sis mesos des de la data en què entri en vigor.

Disposició final segona. Reglaments interns de les institucions públiques

Correspon al Consell General, al Govern, al Consell Superior de la Justícia, al Tribunal Constitucional i als comuns establir un reglament intern de protocol i cerimonial d'acord amb els usos i costums de cada institució. Dits reglaments establiran, entre d'altres, l'ús de l'himne, dels abillaments tradicionals i de les insígnies.

Disposició final tercera. Entrada en vigor

Aquesta Llei entrarà en vigor l'endemà de la seva publicació en el *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

Casa de la Vall, 12 de maig del 2022

Roser Suñé Pascuet
Síndica General

Nosaltres els coprínceps la sancionem i promulguem i n'ordenem la publicació en el *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

Joan Enric Vives Sicília
Bisbe d'Urgell
Copríncep d'Andorra

Emmanuel Macron
President de la República Francesa
Copríncep d'Andorra